

Advies

Beleidsnota Sociale Economie 2014-2019

Brussel, 24 november 2014

Advies op eigen initiatief

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 20 (SAR-functie)

Goedkeuring raad: 24 november 2014

Mevrouw Liesbeth Homans
Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams
minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke
Kansen en armoedebestrijding
Arenbergstraat 7

B-1000 Brussel

contactpersoon
Bilal Benyaich
bbenyaich@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20141124_beleidsnota_BB

Brussel
24 november 2014

Beleidsnota Sociale Economie 2014-2019

Geachte mevrouw de minister,

De raad heeft uw beleidsnota Sociale Economie 2014-2019 met belangstelling gelezen en is verheugd vast te stellen dat de creatie van zoveel mogelijk tewerkstellingsplaatsen voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt prioritair is.

Dit advies is geen exhaustieve doorlichting van de beleidsnota maar eerder een weergave van essentiële aandachtspunten met betrekking tot de strategische en operationele doelstellingen uit uw beleidsnota. De SERV wenst bovenal dat een aantal onduidelijkheden in de uitvoering van de decreten maatwerk bij collectieve inschakeling en lokale diensteneconomie worden weggenomen.

Wij kijken uit naar uw reactie op dit advies.

Met de meeste hoogachting,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Jo Libeer
voorzitter

Kopie: minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport dhr. Philippe Muyters

Inhoud

Krachtlijnen.....	5
Advies.....	7
1. Inleiding	7
2. Aandachtspunten bij de strategische en operationele doelstellingen	7
2.1. 'Iedereen aan het werk/iedereen participeert' (SD 1).....	7
2.1.1. Uitvoering decreten Maatwerk en LDE	7
2.1.2. Doorstroom	8
2.1.3. Impact zesde staatshervorming.....	9
2.2. 'Lokaal maatschappelijk surplus realiseren' (SD 2)	10
2.3. 'Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen' (SD 3)	10
3. Betrokkenheid van de SERV en de nieuwe Commissie Sociale Economie ...	11
4. Verbetering van de beleidsvoorbereiding en de besluitvorming.....	12

Krachtlijnen

De SERV is tevreden dat de activering en inschakeling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de rode draad vormt in de beleidsnota Sociale Economie 2014-2019. De Vlaamse doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 76% tegen 2020 is immers onlosmakelijk verbonden met de activering van personen uit de kansengroepen die maar liefst 73% van de niet-werkende werkzoekenden in Vlaanderen uitmaken.

Dit advies is geen exhaustieve doorlichting van de beleidsnota maar een weergave van een aantal essentiële aandachtspunten bij de strategische en operationele doelstellingen uit de beleidsnota alsook bij de betrokkenheid van de SERV en de nieuwe Commissie Sociale Economie in het beleidsproces.

- In de beleidsnota wordt aangekondigd dat het uitvoeringsbesluit maatwerk bij collectieve inschakeling “zo snel mogelijk” zal worden gefinaliseerd en dat de SERV zal worden betrokken bij de uitvoering. De SERV waardeert de betrokkenheid en wenst nu reeds te wijzen op de opmerkingen, aandachtspunten en verbetervoorstellen die in eerdere adviezen ter zake werden geformuleerd.¹
- Om verwarring en (rechts)onzekerheid te vermijden, en om de positie van doelgroepwerknemers te vrijwaren, is het zaak om zo snel als mogelijk een tijdstip naar voor te schuiven wat de uitvoering van het maatwerkdecreet betreft. Er is ook op korte termijn duidelijkheid nodig over de indicering en de budgettaire kant van de hervormingen.
- De sociale partners hechten belang aan doorstroom in de verschillende werkvormen. De noodzakelijke inzet op doorstroom mag evenwel niet leiden tot een verminderde aandacht voor werkbaarheid of tot verdringingseffecten van zwakkere werknemers. Er zijn in de beleidsnota bepalingen over de financiering van doorstroom die duidelijkheid behoeven. Daarnaast is het individuele luik maatwerk een essentieel onderdeel van een performant doorstroombesluit; de SERV is dan ook tevreden dat hier in de beleidsnota Werk de nodige nadruk op wordt gelegd. Verder vraagt de SERV welke weg men in de uitvoering van het decreet omtrent de werk-zorgtrajecten wenst af te leggen (incl. timing)? Een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak (met het beleidsdomein WVG en het beleidsveld Werk) is noodzakelijk en moet onderbouwd zijn door concrete doelstellingen en afspraken.
- Wat de impact van de zesde staatsvorming betreft vraagt de SERV hoe men de integratie van de SINE-maatregel concreet wenst te integreren in de bestaande sociale economie-ondernemingen? Daarnaast spreekt het voor zich dat de sociale partners de hervorming van de tewerkstellingsmaatregelen en de financiële gevolgen ervan voor de sociale economie-ondernemingen als een aandachtspunt beschouwen. De SERV is tevreden dat de rol van de lokale diensteneconomie (LDE) als een instrument gericht op kansengroepen wordt

¹ Zie het advies van de SERV van 18 februari 2013 over het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling, het advies van de SERV van 29 april 2013 over het decreet betreffende de lokale diensteneconomie en het advies van de SERV van 12 mei 2014 inzake de ontwerpbesluiten ter uitvoering van respectievelijk het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling en het decreet betreffende de lokale diensteneconomie.

onderstreept. De diensten aangeboden door de LDE moeten ten allen tijde aanvullend zijn en de reguliere marktwerking niet verstoren. Daarnaast verdient een actievere regiefunctie voor de lokale besturen aanmoediging maar wensen de sociale partners te herhalen dat de regierol van lokale besturen niet samengaat met die van actor.

- Vervolgens zijn de sociale partners verheugd dat de minister haar sociale economie-beleid naar alle ondernemers wenst te richten. Dit ligt immers in lijn met doelstelling 19 van het Pact 2020 inzake de algemene verspreiding van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). De SERV verwelkomt eveneens de voorziene integratie van het MVO-gedachtegoed in het Actieplan Ondernemend Onderwijs en vraagt dat ook coöperatief ondernemen hier deel van uitmaakt.
- de SERV wenst te benadrukken dat de SERV als strategische adviesraad voor Werk en Sociale Economie de partner bij uitstek is voor de ministers van Werk en sociale economie. Voor de hervormingen in de Sociale Economie zal het advies van de SERV worden gevraagd, maar wat het overleg inzake sociale economie betreft, wensen de sociale partners erop te wijzen dat er in de schoot van de SERV een nieuwe Commissie Sociale Economie is geïnstalleerd. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen, vertegenwoordigers van het Departement WSE alsook onafhankelijke deskundigen. De Commissie Sociale Economie is een uniek overlegorgaan inzake sociale economie in Vlaanderen en het forum bij uitstek voor de minister bevoegd voor Sociale Economie om ideeën af te toetsen, beleid voor te bereiden en draagvlak te zoeken.

Advies

1. Inleiding

In de beleidsnota Sociale Economie 2014-2019 (verder: de beleidsnota) is de creatie van zoveel mogelijk tewerkstellingsplaatsen voor personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de grote prioriteit. De SERV is tevreden dat de activering en inschakeling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de rode draad vormt in de beleidsnota. De doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 76% tegen 2020 is immers onlosmakelijk verbonden met de activering van personen uit de kansengroepen die maar liefst 73% van de niet-werkende werkzoekenden in Vlaanderen uitmaken.

Dit advies is geen exhaustieve doorlichting van de beleidsnota maar een weergave van een aantal essentiële aandachtspunten met betrekking tot:

- de strategische en operationele doelstellingen uit de beleidsnota, met specifieke aandacht voor de uitvoering van de decreten maatwerk en lokale diensteneconomie;
- de betrokkenheid van de SERV en de nieuwe Commissie Sociale Economie voor respectievelijk strategische advisering en overleg/draagvlakvorming inzake sociale economie.

Tot slot vraagt de SERV dat het beleidsveld Sociale Economie zich alvast mee zou inschrijven in de algemene ambities van de Vlaamse regering op vlak van verbetering van de beleidsvoorbereiding en besluitvorming en (meer) gebruik zou maken van de ondersteunende instrumenten en diensten die centraal worden aangeboden.

2. Aandachtspunten bij de strategische en operationele doelstellingen

2.1. 'Iedereen aan het werk/iedereen participeert' (SD 1)

2.1.1. Uitvoering decreten Maatwerk en LDE

Het landschap van de sociale economie is sinds enkele jaren volop in beweging. De SERV is een voorstander van deze hertekening. Het is positief dat deze hervormingen in de beleidsnota worden gehonoreerd en dat ook de contouren voor de uitvoering worden aangekondigd. Toch blijven er een aantal onduidelijkheden.

In eerdere adviezen over het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling (d.d. 18 februari 2013) en het decreet betreffende de lokale diensteneconomie (d.d. 29 april 2013) stelde de SERV vast dat de decreten op heel wat punten vaag en onduidelijk bleven.² Ook in het SERV-advies van 12 mei 2014 inzake de ontwerpbesluiten ter uit-

² <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-maatwerkdecreet>

<http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-lokale-diensteneconomie>

voering van respectievelijk het maatwerkdecreet bij collectieve inschakeling en het decreet betreffende de lokale diensteneconomie stelde de SERV vast dat heel wat elementen geen concrete of duidelijke vertaling hadden gekregen.³

In de beleidsnota wordt aangekondigd dat het uitvoeringsbesluit maatwerk bij collectieven inschakeling “zo snel mogelijk” zal worden gefinaliseerd. De opmerkingen, aandachtspunten en verbetervoorstellen die in de hierboven vernoemde adviezen werden geformuleerd zijn nog steeds van tel. De SERV verwacht dat rekening wordt gehouden met bovenvermelde adviezen in de voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten. Gelet op de uitdagingen en de verfijningen en verduidelijkingen die zich opdringen is de betrokkenheid van de sociale partners bij de uitvoering van alle relevante regelgeving van belang. De SERV stelt vast dat overleg met de sociale partners in de uitvoering van het maatwerkdecreet expliciet is opgenomen in de beleidsnota (cf. ook titel 3 van dit advies).

Om verwarring en (rechts)onzekerheid bij ondernemingen te vermijden, en om de positie van de doelgroepwerknemers te vrijwaren, is het zaak om zo snel als mogelijk een concreet tijdstip naar voor te schuiven voor wat de uitvoering van het maatwerkdecreet betreft. Het is tevens van belang om duidelijkheid te verschaffen over hoe maatwerk er op kruissnelheid uit zal zien.

Ofschoon het niet de bedoeling is om in dit advies in detail in te gaan op de knelpunten bij de uitvoering van bovenvermelde decreten, wenst de SERV even stil te staan bij de indicering en de budgettaire kant van de hervormingen. Dit zijn twee elementen waar op korte termijn duidelijkheid over moet worden gegeven.

Voor personen met een arbeidshandicap (PmAH) blijft de bestaande procedure indicatiestelling PmAH behouden, terwijl voor personen met een arbeidshandicap zonder automatisch recht, personen met psychosociale problemen alsook voor uiterst kwetsbare personen de VDAB een ICF-gebaseerde indiceringsmethodiek zal hanteren. In de beleidsnota is geen toelichting gegeven over de ondersteuningsgraden, de link met de bestaande attesten en de band met financiering.

Wat het budgettaire luik betreft is het – naast een aantal opmerkingen inzake financiering gerelateerd aan doorstroom (titel 2.1.2) maar ook aan de impact van de zesde staatshervorming (titel 2.1.3) - niet duidelijk welke hypothesen gehanteerd werden voor de vastleggingskredieten voor maatwerk die opgenomen zijn in de begroting. Er kan verondersteld worden dat de op de begroting voorziene middelen voor 2015 vastgelegd zijn voor ‘maatwerk op kruissnelheid’, maar welke hypothesen hieraan ten grondslag liggen is niet duidelijk. Uit de beleidsnota kan ook niet worden opgemaakt wat onder het “beperkt groeipad” voor de sociale economie kan worden verstaan. De minister wil het groeipad sociale economie “bij voorkeur inzetten op de meest doorstroom stimulerende maatregelen zoals de maatwerkafdelingen, maatwerkbedrijven en de tijdelijke trajecten in lokale diensteneconomie.” Deze bepaling vraagt meer duidelijkheid.

2.1.2. Doorstroom

De sociale partners hechten belang aan de nadruk die op doorstroom wordt gelegd in de beleidsnota. Hiermee zouden de competentie-ontwikkeling en de loopbaan van de

³ <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-maatwerk-en-lokale-diensteneconomie>

doelgroepwerknemer immers een boost kunnen krijgen en komen er plaatsen vrij in de sociale economie om in voldoende, adequate trajecten te voorzien voor personen die nood hebben aan ondersteuning. Een grondgedachte die trouwens strookt met het recht op werken op de reguliere (publieke en private) arbeidsmarkt zoals opgenomen in art. 27 van het VN-verdrag voor de rechten van personen met een handicap van 13 december 2006 dat op 2 juli 2009 door België werd geratificeerd.

Via het ESF-agentschap zal in financiering worden voorzien voor doorstroombegeleiders en dit tot drie maanden. Kan er duidelijkheid worden verschaft hoe de link is met de financiering van andere stappen in het doorstroomtraject? En hoe verhoudt deze zich tot doorstroom die inherent is aan de rol van maatwerkbedrijven?

Een essentieel onderdeel van een performant doorstroombeleid betreft het individuele luik maatwerk. De SERV waardeert dat in de beleidsnota Werk de nadruk wordt gelegd op de uitbouw van het individueel maatwerk waarbij begeleiding of opleiding zal worden gekoppeld aan een individu in functie van zijn/haar afstand tot de arbeidsmarkt. Het collectieve en individuele maatwerk moeten voor de SERV één sterk, transparant en sluitend geheel vormen. Hierdoor wordt de kans op doorstroom naar het reguliere circuit en het draagvlak voor maatwerk bij reguliere ondernemingen verhoogd. Uiteraard zullen een adequate vormgeving en financiering ervan, en de evolutie van de economische conjunctuur en bijbehorende tewerkstellingsmogelijkheden, eveneens van groot belang zijn.

De noodzakelijke inzet op doorstroom mag evenwel niet leiden tot een verminderde aandacht voor werkbaarheid of tot verdringingseffecten van zwakkere werknemers. Voor een aantal doelgroepwerknemers zal doorstroom helaas geen optie zijn. Het is bovendien ook niet duidelijk wat er met de doelgroepwerknemer gebeurt indien het doorstroomtraject niet lukt.

Tot slot worden de lopende experimenten 'doorstroom arbeidszorg' geëvalueerd. Deze werkvorm is van belang daar deze de brug maakt tussen een zinvolle dagbesteding en betaald werk. Op basis van deze resultaten zal het decreet omtrent de werkszorgtrajecten verdere uitwerking krijgen in een uitvoeringsbesluit. In de beleidsnota is sprake van een uitvoering "op een geleidelijke manier" en "binnen de bestaande budgettaire mogelijkheden". Ook in de beleidsnota's Werk en WVG is hier de nodige aandacht voor waarbij in de beleidsnota Werk de focus wordt gelegd op de uitwerking van activerings- en oriëntatietrajecten. De SERV wenst betrokkenheid bij de uitvoering van het decreet werk- en zorgtrajecten en vraagt welke weg men deze legislatuur wenst af te leggen (incl. timing)? Een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak is noodzakelijk en moet onderbouwd zijn door concrete doelstellingen en afspraken.

2.1.3. Impact zesde staatshervorming

De zesde staatshervorming regelde de overheveling van twee maatregelen sociale economie: het samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige gemeenschap betreffende de meerwaardeneconomie; en de sociale inschakelingseconomie-maatregel (SINE). De middelen die voortsproten uit het Samenwerkingsakkoord waren al geïntegreerd in de Vlaamse beleidsuitvoering terwijl de SINE-maatregel verder zal worden geïntegreerd in de bestaande sociale economie-maatregelen. Hoe zal de inkanteling van de SINE-maatregel concreet gebeuren?

Heel wat tewerkstellingsmaatregelen van het beleidsveld Werk worden ook toegepast in de sociale economie (PWA, art. 60/61, de dienstencheques...). Deze wijzigingen zullen ook binnen de sociale economie een impact hebben want een substantieel deel van de middelen die ten goede komen aan sociale economie-ondernemingen maken voorwerp uit van hervormingen. Het spreekt voor zich dat ook de financiële gevolgen van de hervormingen voor de stabiliteit van sociale economie-ondernemingen en hun tewerkgestelden, en de continuïteit in dienstverlening van sociale economie-ondernemingen, een aandachtspunt zijn voor de SERV.

2.2. 'Lokaal maatschappelijk surplus realiseren' (SD 2)

De SERV is tevreden dat in de beleidsnota de rol van de lokale diensteneconomie als een instrument gericht op kansengroepen – incl. armoedebestrijding - wordt onderstreept. De lokale diensteneconomie moet effectief als hefboom blijven fungeren naar arbeidsmarktparticipatie in de sociale economie en naar de reguliere sector. De diensten aangeboden vanuit LDE moeten ten allen tijde aanvullend zijn en mogen in geen geval de reguliere marktwerking verstoren.

De minister bevoegd voor Sociale Economie zal in samenspraak met andere Vlaamse ministers het potentieel onderzoeken van een aantal nieuwe klaverbladen.⁴ Deze ambitie moet vanuit sociale economie gecoördineerd worden: in de beleidsnota's van andere relevante beleidsdomeinen is er immers weinig tot niets over opgenomen.

Daarnaast verdient ook de aankondiging van een actieve regiefunctie voor lokale besturen aanmoediging waarbij er tevens aandacht moet zijn voor de verschillen in capaciteit van lokale besturen/intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De beoogde doorlichting van de verdelingscriteria moet de verschillen in capaciteit en de noden als uitgangspunt nemen. De expertise die bij sociale ondernemingen zit moet worden meegenomen in de visievorming, afstemming en stroomlijning door de lokale besturen/intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. De SERV wenst te benadrukken dat dat de regierol van de lokale besturen niet samengaat met die van actor. De SERV waarschuwt al jaren dat de dubbele rol – regisseur en actor – kan leiden tot situaties waarbij lokale besturen zowel rechter als partij zijn – wat een onwenselijke situatie is.

2.3. 'Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen' (SD 3)

De SERV is verheugd dat de minister haar sociale economie-beleid naar alle ondernemers wenst te richten om hen zo aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit is immers in lijn met doelstelling 19 inzake maatschappelijke betrokkenheid en verantwoordelijkheid' van het Pact 2020.⁵ Samen met de collega-ministers uit betrokken beleidsdomeinen wenst de minister te ijveren voor een integrale benade-

⁴ De financiering in de lokale diensteneconomie via het klaverbladmodel betekent dat de verschillende betrokkenen en belanghebbenden bijdragen (de verschillende overheden, de beleidsdomeinen en sectoren ...).

⁵ Doelstelling 19.2 van het Pact 2020: "In 2020 nemen meer organisaties en ondernemingen maatschappelijke verantwoordelijkheid op en is MVO algemeen verspreid. Organisaties en ondernemingen worden daarbij ondersteund door de sociale partners en de overheid."

ring van ondernemers op vlak van *people*, *profit* en *planet*, waarbij vanuit sociale economie vooral zal worden ingezet op *people* – met een focus op sociaal ondernemerschap en coöperatief ondernemen.

De aanpassing van het digitaal kenniscentrum MVO aan de bredere doelgroep is alvast een stap in de richting van een integraler MVO-beleid. Bij het inzetten op sociale impactmeting en bij de bevordering van de toepassing van internationale standaarden zoals GRI en ISO 26000 moeten ook de coöperaties sterker worden betrokken zodat hun meerwaarde zichtbaarder wordt.

Beleidsveld- en beleidsdomeinoverschrijdende afstemming is noodzakelijk, vooral voor een beleidsveld zoals sociale economie dat een transversale uitwerking en impact ambieert. De sociale partners verwelkomen het initiatief van de minister om het MVO-gedachtegoed binnen het in de beleidsnota's Werk en Onderwijs voorziene actieplan ondernemend onderwijs te integreren. MVO is een sectoronafhankelijke, ethische hoeksteen van hedendaags ondernemen die aandacht verdient in het onderwijs en waarvan ook coöperatief ondernemen deel moet uitmaken.

De oprichting van de Commissie Sociale Economie binnen de SERV maakt deel uit van de uitvoering van het decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Binnen deze commissie kan overleg gevoerd worden over de verdere uitvoering van dit decreet zodat o.m. de schotten tussen de sociale en reguliere economie verder worden weggenomen.

3. Betrokkenheid van de SERV en de nieuwe Commissie Sociale Economie

De SERV is als strategische adviesraad voor Werk en Sociale Economie de partner bij uitstek voor de ministers van Werk en Sociale Economie. De afgelopen jaren heeft de SERV advies gegeven over het decreet betreffende de ondersteuning van het ondernemerschap op het vlak van de sociale economie en de stimulering van maatschappelijk verantwoord ondernemen van 8 februari 2012, het decreet betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling van 3 juli 2013, decreet betreffende de lokale diensteneconomie van 6 november 2013 en andere relevante regelgeving (incl. de door de Vlaamse Regering principieel doch niet definitief goedgekeurde uitvoeringsbesluiten).⁶

De SERV waardeert het feit dat de hervormingen in de Sociale Economie in overleg met de sociale partners zullen worden vormgegeven. Vanuit zijn strategische adviesfunctie zal de SERV gehoord worden in de uitvoering van bovengenoemde decreten en andere relevante regelgeving. Wat het overleg inzake sociale economie betreft wensen de sociale partners er op te wijzen dat dat er in de schoot van de SERV een nieuwe Commissie Sociale Economie is geïnstalleerd.

⁶ zie onder meer: <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-ondersteuning-sociale-economie-en-maatschappelijk-verantwoord-ondernemen-mvo>; <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-maatwerkdecreet>; <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-lokale-diensteneconomie>; <http://www.serv.be/serv/publicatie/advies-maatwerk-en-lokale-diensteneconomie>

De Commissie Sociale Economie bestaat uit vertegenwoordigers van representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties vertegenwoordigd in de SERV, vertegenwoordigers van de sociale economie-ondernemingen, onafhankelijke deskundigen en vertegenwoordigers van het Departement Werk en Sociale Economie. De Commissie Sociale Economie heeft als opdracht overleg te organiseren over bestaande of toekomstige beleidsmaatregelen op het vlak van sociale economie. Door het voeren van een dialoog tussen de vertegenwoordigende partijen maakt de Commissie Sociale Economie werk van een draagvlak waarbij de partijen samen antwoorden bieden op de belangrijkste uitdagingen die het beleid inzake sociale economie stelt.

De Commissie Sociale Economie is met andere woorden een uniek overlegorgaan inzake sociale economie in Vlaanderen en moet een rol van betekenis spelen in de verschillende fasen van de beleidscyclus. Het forum bij uitstek dus voor de nieuwe minister bevoegd voor sociale economie om ideeën af te toetsen, beleid voor te bereiden en draagvlak te zoeken.

4. Verbetering van de beleidsvoorbereiding en de besluitvorming

Tot slot vraagt de SERV dat ook het beleidsveld Sociale Economie zich mee zou inschrijven in de algemene ambities van de Vlaamse regering op vlak van verbetering van de beleidsvoorbereiding en besluitvorming en (meer) gebruik zou maken van de ondersteunende instrumenten en diensten die centraal worden aangeboden. Concreet kunnen worden vermeld:

- Een meer kwalitatieve dialoog en het gebruik van conceptnota's in het participatie- en besluitvormingsproces, vooropgesteld dat deze conceptnota's het initiatiefrecht van de sociale partners niet uithollen en de sociale partners nog een impact kunnen hebben op het beleid.
- Het gebruik van een digitaal communicatieportaal waarop informatie beschikbaar is over de invoering, aanpassing of afschaffing van beleidsmaatregelen in de komende maanden;
- Een grondige *ex ante* evaluatie van beleidsvoorstellen door middel van een betere toepassing van de reguleringssimpactanalyse (RIA) en het beter overwegen van andere, niet-dwingende beleidsinstrumenten om de beleidsdoelstellingen te bereiken;
- De opmaak van een gecoördineerde onderzoeks- en evaluatieagenda zodat de noodzakelijke informatie- en kennisbasis (met inbegrip van de juiste indicatoren) wordt opgebouwd en structureel *ex post* evaluaties gebeuren;
- Het gebruik van flexibele en tijdelijke organisatiestructuren (projectwerking) om het eilanddenken en de verkokering te doorbreken, met deelname van experts uit de verschillende betrokken entiteiten, duidelijke aansturinglijnen en voldoende projectmiddelen.

Conceptnota's en andere ondersteunende instrumenten kunnen niet in de plaats komen van tijdige consultatie van de sociale partners. De sociale partners zijn in die zin de eerste gesprekspartners van de minister in het besluitvormingsproces.